

PM Rotel I (Dnr KS 2018/542)

Årsrapport över 2017 års granskning av kommunstyrelsen

Begäran om yttrande från stadsrevisionen, revisorsgrupp 1
Svarstid den 29 juni 2018

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som yttrande över stadsrevisionens årsrapport över 2017 års granskning av
kommunstyrelsen hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

De förtroendevalda revisorerna samt lekmannarevisorerna för bolagen granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionsred, den kommunala verksamheten inklusive bolag och stiftelser. Granskningen sker i enlighet med kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt i enlighet med reglementet för stadsrevisionen och god redovisningsred i kommunal verksamhet.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret instämmer i ett antal av revisionskontorets synpunkter och kommenterar utförligare bland annat revisorernas bedömning att kränkande behandling i ett antal av stadens skolor har ökat, samt delar revisorernas uppfattning angående att nämndernas stöd avseende intern kontroll behöver utökas och tillägger att ett arbete för att uppnå detta påbörjades 2018.

Mina synpunkter

I årsrapporten för år 2017 redovisas revisionens samlade bedömning av kommunstyrelsens övergripande verksamhet och kommunstyrelsens egen verksamhet. Revisorerna bedömer att kommunstyrelsen delvis har bedrivit styrningen av stadens olika verksamheter på ett ändamålsenligt och tillfredställande sätt. Revisorerna bedömer att tre av fyra inriktningsmål är uppfyllda.

Liksom kommunstyrelsen bedömer revisorerna att ett av inriktningsmålen, Ett Stockholm som håller samman, endast delvis är uppfyllt. Ett stort arbete för att öka tryggheten i staden pågår, och att minska segregationen är en av de viktigaste uppgifterna vi har att hantera. Stockholm ska vara en stad för alla, där alla har möjlighet att utvecklas och nå sin fulla potential. Därför är det välkommet att revisorerna granskar och lyfter de utmaningar som vi idag ser med en ökande

otrygghet. Det ger oss möjlighet att ytterligare prioritera resurser och insatser för att alla människor ska känna sig trygga i vår stad.

Revisorerna bedömer att kränkande behandling i stadens skolor har ökat. Detta är naturligtvis oroande och ett problem att ta på allvar. Liksom stadsledningskontoret påpekar är det värt att lyfta att revisorernas bedömning grundar sig på endast fyra skolor. Revisorernas slutsatser kan därmed tyckas långtgående med tanke på det begränsade underlaget. Med det sagt har staden ett viktigt arbete att göra för att intensifiera insatserna mot kränkande behandling och otrygghet i stadens skolor.

Slutligen är det glädjande att Stockholms ekonomi är fortsatt stark. Revisorerna bedömer att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att samtliga finansiella mål uppnåtts. Såväl stadens redovisning som den sammanställda redovisningen ger en rättvisande bild av årets resultat och ställning.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som yttrande över stadsrevisionens årsrapport över 2017 års granskning av kommunstyrelsen hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 7 juni 2018

KARIN WANNGÅRD

Bilagor

1. Revisorernas årsrapport 2017 för kommunstyrelsen
2. Revisionsberättelse för kommunstyrelsen 2017

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Joakim Larsson och Cecilia Brinck (båda M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Som finansborgarrådet Karin Wanngård (S) påpekar har revisorerna identifierat flera brister i utbildningsnämndens arbete mot kränkande behandling i grundskolan, samt att kränkningarna ökar. I motsats till finansborgarrådet, som tycker att revisorerna drar för långtgående slutsatser, tar vi dock detta på största allvar.

Undersökningen gjordes på fyra skolor, där det märktes stora skillnader mellan hur skolorna arbetade mot kränkande behandling. Gissningsvis råkade inte revisorerna välja de enda skolorna i Stockholm där detta arbete inte utförs korrekt, utan detta belyser ett större problem. Detta tydliggör hur viktigt det är med ett systematiskt förhållningssätt till att arbeta mot och hantera kränkningar i grundskolan.

I årets brukarundersökningar märks också en nedgång i exempelvis andel elever i årskurs 8 som känner sig trygga i skolan, från 84 % 2017 till 77 % 2018. Det märks också en uppgång i andelen som anger att de blivit illa behandlade i skolan, från 15 % 2017 till 21 %. Det är oroväckande att majoriteten, med bakgrund av revisorernas rapport om att arbetet inte utförs på rätt sätt på alla skolor, och att eleverna själva uppger en otrygg miljö och ökande kränkningar, inte tar detta på allvar.

Arbetet mot kränkningar måste skyndsamt systematiseras och implementeras på alla skolor så att eleverna får en likvärdig behandling. Det har i flera år talats om att en systematisering av behandlingen av anmälningarna ska ske, så att utbildningsnämnden kan få en övergripande bild av över vilken typ av kränkningar som sker och om det finns skolor,

områden eller årskurser som är särskilt drabbade. Detta har inte skett. Det är oerhört allvarligt att utbildningsnämnden fortfarande inte vet hur det ser ut på våra skolor.

Det är avgörande att alla individer får leva i frihet och i våra skolor ska man inte utsättas för kränkningar av något slag. För att arbeta för en skola fri från kränkningar, hot och våld måste utbildningsnämnden kunna arbeta proaktivt och informerat. Det är avgörande att informationen sammanställs på ett sätt så att utbildningsnämnden kan se var de allvarligaste problemen finns. Vi insisterar därmed på att sådan information ska tas fram och presenteras för utbildningsnämnden, Stockholms stads elever och föräldrar.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Johanna Sjö och Markus Nordström (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Revisorerna har till kommunstyrelsen överlämnat årsrapport 2017 för yttrande. I rapporten redovisas den granskning som utförts.

Stadsledningskontoret har fått tillfälle att faktagranska årsrapporten.

Kommunstyrelsens övergripande verksamhet

De förtroendevalda revisorerna samt lekmanarevisorerna för bolagen granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionssed, den kommunala verksamheten inklusive bolag och stiftelser. Granskningen sker i enlighet med kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt i enlighet med reglementet för stadsrevisionen och god redovisningssed i kommunal verksamhet.

Revisorernas samlade bedömning för staden totalt och för kommunkoncernen

Kommunfullmäktige har fastställt fyra inriktningsmål kopplade till 26 verksamhetsmål, som konkretiserar inriktningsmålen. Revisorerna bedömer att kommunstyrelsen delvis har bedrivit styrningen av stadens olika verksamheter på ett ändamålsenligt och tillfredställande sätt. Revisorerna bedömer att tre av fyra inriktningsmål är uppfyllda. Av verksamhetsmålen bedöms 20 vara helt uppfyllda och fem vara delvis uppfyllda. Revisorerna avstår att lämna bedömning för ett verksamhetsmål.

Revisorernas samlade bedömning är att från en ekonomisk synpunkt har verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och tillfredställande sätt. Den interna kontrollen bedöms ha varit tillräcklig. Nämnderna har dock behov av ytterligare stöd i riskanalysarbetet. Resultatet för staden och den sammanställda redovisningen bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

Revisorernas bedömning av verksamhetens ändamålsenlighet

Bedömningen grundar sig på hur väl kommunfullmäktiges mål följs upp på en aggregerad nivå. Kommunfullmäktige har fastställt fyra inriktningsmål. Dessa är verksamhetsövergripande och gäller för samtliga nämnder och bolag. Till inriktningsmålen är 26 verksamhetsmål knutna, vilka ska konkretisera inriktningsmålen. Indikatorer knutna till verksamhetsmålen ska visa om verksamhetsmålen uppfylls. Ett av inriktningsmålen, Ett Stockholm som håller samman, bedömer revisorerna vara delvis uppfyllt. Samtliga verksamhetsmål bedöms uppfyllda utom fem, som är delvis uppfyllda. För ett av målen avstår revisorerna från att göra en bedömning.

Revisorernas bedömning att inriktningsmålet, Ett Stockholm som håller samman, endast delvis är uppfyllt, grundar sig bland annat på stadens trygghetsmätning som visar att andelen stockholmare som upplever otrygghet har ökat. Rapporter visar enligt revisorerna att det finns skillnader i livsvillkor mellan stadsdelar och befolkningsgrupper. Kränkande behandling i stadens skolor är ett problem. Förebyggande arbete, uppföljning och analys visar på brister menar revisorerna vidare.

Fem av verksamhetsmålen anser revisorerna vara delvis uppfyllda. Revisorernas bedömning överensstämmer med kommunstyrelsen utom vad gäller

verksamhetsmålet Stockholms kretslopp är resurseffektiva, där revisorerna bedömer målet som delvis uppfyllt medan kommunstyrelsen bedömer det som uppfyllt. Revisorerna grundar sin uppfattning på att indikatorn Andel matavfall till biologisk behandling, inte är uppfyllt beroende på uppskjuten investering.

Angående verksamhetsmålet Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld, avstår revisorerna att göra en bedömning då uppsatta indikatorer enligt revisorerna har ett för staden internt perspektiv och redovisar inte resultat och effekter ur ett medborgarperspektiv.

Revisorernas bedömning av finansiella mål

Revisorerna bedömer att samtliga finansiella mål är uppfyllda. En notering görs att på en aggregerad nivå är målet om prognossäkerhet uppfyllt, men några nämnder har haft bristande prognossäkerhet under året. Prognossäkerheten både avseende utfall för drift- och investeringsbudget kan förbättras. Revisorerna påpekar att målet Nettokostnaderna i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag inte ska överstiga 100 procent, visar ett förbättrat resultat och att det är viktigt att stadens nettokostnader även framöver anpassas till en nivå där de täcks av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Revisorernas bedömning avseende drift- och investeringsbudget

Revisorerna konstaterar att uppföljningen av efterlevnaden av investeringsstrategin har förbättrats i årsredovisningen i jämförelse med tidigare år. Avsnittet i årsredovisningen om investeringar bör dock omfatta en utökad analys av budgetavvikelse samt en konsekvensanalys för verksamhet, ekonomi och framtida finansieringsmöjligheter.

Revisorernas bedömning avseende intern kontroll

På aggregerad nivå bedöms kommunstyrelsens interna kontroll vara tillräcklig, men revisorerna konstaterar att nämnderna har behov av ytterligare stöd från stadsledningskontoret i riskanalysarbetet, bland annat genom tydligare anvisningar.

Avseende nämndernas interna kontroll har sex av nämnderna inte haft tillräcklig intern kontroll.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 maj 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Revisorerna bedömer, precis som kommunstyrelsen, att ett av inriktningsmålen, Ett Stockholm som håller samman, endast är delvis uppfyllt. Stadsledningskontoret vill här påpeka att omvärldsfaktorer utanför stadens kontroll har inverkat på måluppfyllelsen. Ett sådant exempel är terrorattacken på Drottninggatan den sjunde april 2017.

Vidare bedömer revisorerna att kränkande behandling i många av stadens skolor har ökat. Bedömningen grundar sig på en av revisorernas rapporter. Den granskning som revisorerna

genomförde var på ett begränsat antal skolor (fyra stycken) och där det också framgick att arbetet mot kränkande behandling har kommit olika långt. Stadsledningskontoret instämmer i att arbetet mot kränkande behandling är viktigt, men att revisorernas slutsatser är långtgående med tanke på det begränsade underlag, som låg till grund för revisorernas slutsatser. Utbildningsnämnden har arbetat med att stärka och förebygga arbetet mot kränkande behandling i stadens skolor och kommer att fortsätta med det arbetet.

Revisorernas bedömning av ett verksamhetsmål, Stockholms kretslopp är resurseffektiva, avviker från kommunstyrelsens, där revisorerna anser att målet endast är delvis uppfyllt medan kommunstyrelsen anser det uppfyllt. Revisorernas bedömning grundar sig på att indikatorn Andel matavfall till biologisk behandling, inte är uppfyllt beroende på uppskjuten investering. Det bör noteras att enligt beslut är tiden, när målet ska vara uppfyllt, uppskjuten till år 2021.

Revisorerna menar att stadens redovisning av investerings-verksamheten kan utvecklas med analys av hur uppskjutna investeringar påverkar staden verksamhetsmässigt och finansiellt. Stadsledningskontoret delar synpunkten och har för avsikt att förändra rapporteringen.

Stadsledningskontoret delar revisorernas uppfattning angående att nämndernas stöd avseende intern kontroll, behöver utökas. Ett arbete för att uppnå detta har påbörjats 2018.